

Singelpark Noord/Wolvenplein
René van Seumeren, Stedenbouw

Omgevingsvisie

- Agendeert rondmaken en vergroten Singelpark
- Deze presentatie is eerste pitch voor intern en bestuurlijk enthousiasme, en moet alvast houvast geven voor ontwikkelingen

16. Singelpark rondom vergroten

Voor gezond stedelijk leven in de binnenstad is meer groen nodig en moet de biodiversiteit worden vergroot. Dat kan óók in de dichtbebouwde binnenstad door de bestaande groenstructuren te verbeteren en door betere verbindingen te maken voor mensen, flora en fauna met de groen- en waterstructuren rondom de binnenstad. Dat betekent dat de oevers en kades van de singel rondom de binnenstad worden omgevormd tot een singelpark, dat stegen en hoven worden vergroend en straatbomen worden gekoesterd.

In de binnenstad is groen schaars. Maar wat er is, wordt hoog gewaardeerd en parken als Lapenland en Paardenveld worden druk gebruikt. Alleen al door de binnenstadsbewoners zelf, die vaak geen of maar weinig privé-buurland hebben en graag de openbare groene ruimte opzoeken. Ook bezoekers waarderen groene plekken te midden van de dynamiek van de stad. Groen is goed voor de gezondheid van mensen, voor de ruimtelijke kwaliteit, voor klimaatadaptatie (zie verder richting 13), voor de luchtkwaliteit en ten slotte voor de biodiversiteit.

De gezondheid van mensen is op verschillende manieren gebaat bij groen. Groen nodigt uit tot bewegen en ontmoeten in de buitenlucht. Ook heeft het zicht op groen en water een ontspannende (soms zelfs troostende) werking en helpt groen mensen bij het herstel

van fysieke of emotionele tegenlagen. Je zou kunnen zeggen dat natuur zowel een stad als een mens veerkrachtiger maakt. Zeker als dat groen gevarieerd is. Helaas staat de biodiversiteit in Nederland, in de hele wereld, op dit moment juist zwaar onder druk. Ook op een op het eerste gezicht niet zo natuurlijke plek als de Utrechtse binnenstad. Groen in de openbare ruimte is een belangrijk instrument om bij te dragen aan het vergroten van biodiversiteit.

Utrecht kiest ervoor, bestaand groen uit te breiden en nieuwe groene plekken in te richten, passend bij de schaal, functie en ecologische eigenschappen van de ruimte. Het groen moet de ruimtelijke kwaliteit verbeteren en goed kunnen worden beheerd. Op dit moment bestaat de groenstructuur van de binnenstad uit het singelpark (Zooherplantsoen), het Minkselepark (net buiten de singel), binnentuinten en bomen op straat, op werven en pleinen. Door middel van een aantal maatregelen wordt deze groenstructuur versterkt en beter verbonden met de groen- en waterstructuren in de rest van de stad en het landschap daar omheen (zie richting 24).

Wat zie je in 2040?

- Langs de singel kun je door het groen rondom de binnenstad lopen.
- De binnenstad is groener en scheidt meer vogels en insecten komen af op de nieuwe beplantingen.
- De waterkwaliteit is beter, er zit meer vis in het water en de zeverbeplanting is gevarieerder.
- Dankzij speciale zorg voor zowel bomen als erfgoed, verbleven werven en werfbomen in uitstekende staat.
- Er zijn verrassende binnentuinten bijgekomen, waar je sverdag doorheen kan lopen of even kan gaan zitten.

Omgevingsvisie: kwaliteit water en groen centraal (voor mens en dier)

Groenstructuur van de binnenstad in 2040

Het groen rondom de singel en langs de grachten is uitgebreid en verbeterd en beter verbonden met de groenstructuren rondom de binnenstad. Er zijn meer groene en toegankelijke hoven en het Moreelsepark is omgevormd tot een serie tuinen. Waar mogelijk en passend in de binnenstad staan er meer bomen langs de grachten, straten en op pleinen. Deze worden gekoesterd.

Legenda

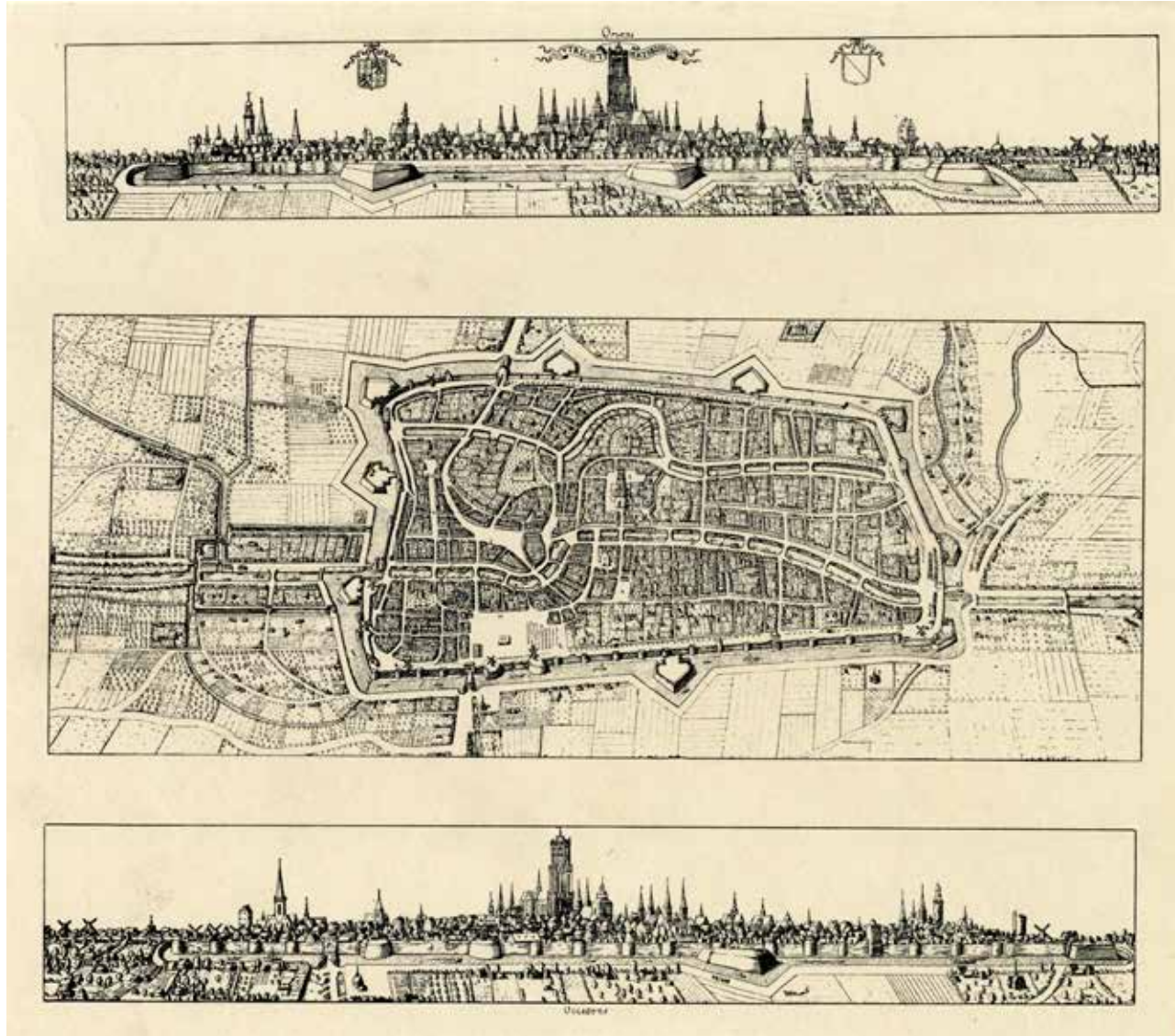
- Singelpark
- Grachten
- Parken
- Vergroenen hoven
- Bomen en ander groen op straten en pleinen
- Groene omgeving

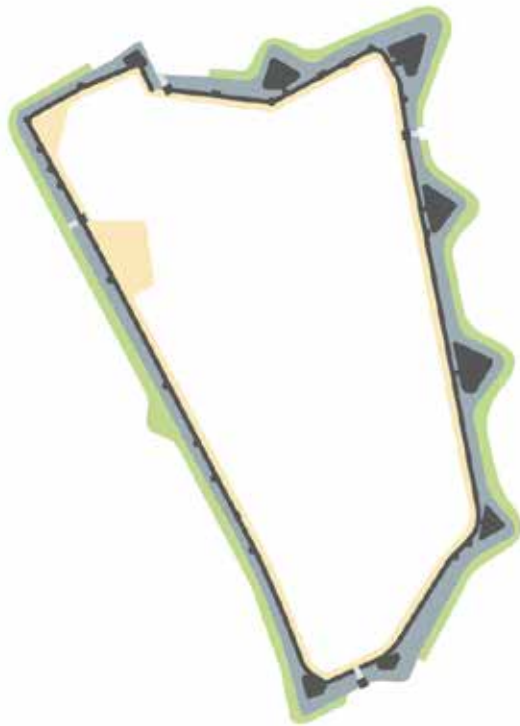

Historie - samenhang

- Ooit was de Singel een continue verdedigingsstructuur rondom gehele stad: bolwerken, stadsmuur en water

- Zuidelijke bolwerken werden vergroend en onderdeel van het park van Zocher, terwijl noordelijke bolwerken bebouwd werden
- Paardenveld bleef voornamelijk een open ruimte in de stad

1695 De singel als verdedingswerk.

1868 Stadswal afgebroken, aanleg Zocherpark. Noordelijk deel wordt bebouwd (o.a. Wolfenpleingevangenis, Begijnkade).

Zuid: 'De Wandelingen' van Zocher. Verbinding en samenhang als kernkwaliteiten

- Sterk ruimtelijk concept, wat ervoor gezorgd heeft dat het park intact is gebleven

Noorden anders van karakter: parkfragmenten, groene taluds, maar ook kades, handel

- Verschillende en diverse kwaliteiten

Gebrek aan verbindend verhaal: kwaliteiten afgekalfd

- Losse onderdelen niet sterk genoeg om in stand te houden

Een verhaal voor het hele park: 8 principes

1. Het Singelpark loopt rondom, van gevel tot gevel.

2. Continue routes aan weerszijde van de singel.

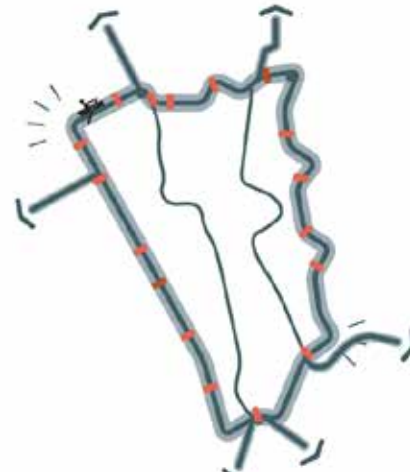
3. Groen-blaauwe draaischijf van de stad.

4. Het Singelpark is een levendig stadspark.

5. Het Singelpark is een natuurgebied (?).

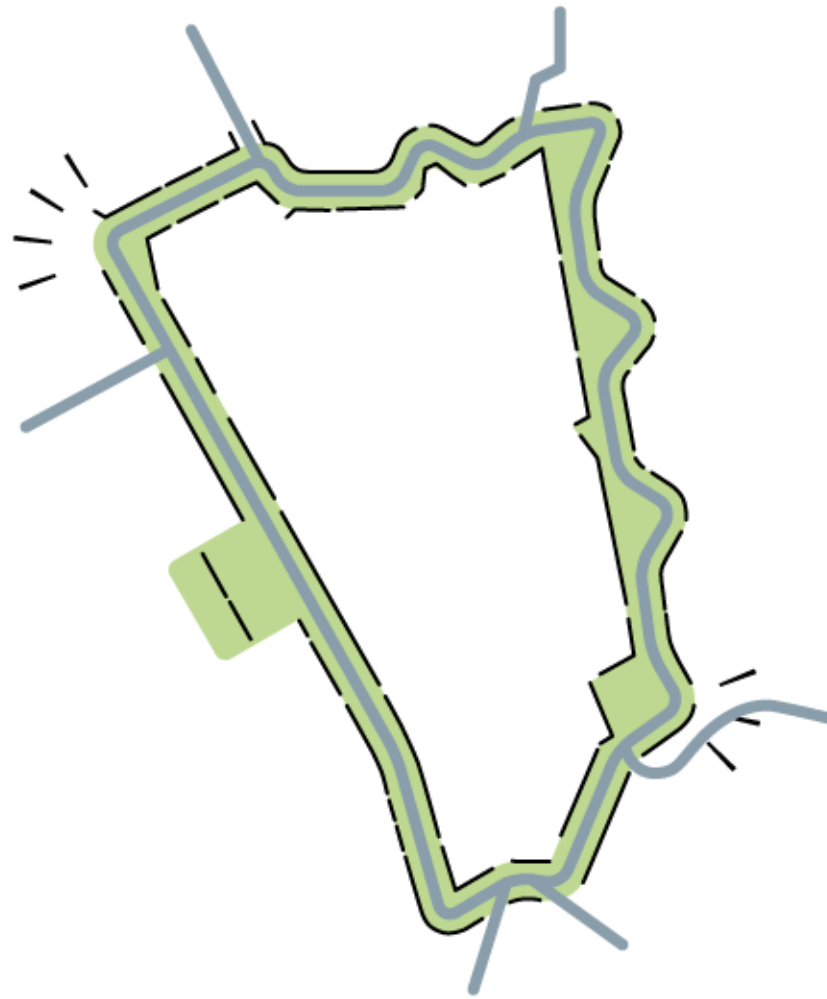
6. Beleving van het water staat centraal.

7. Functies in de bestaande gebouwen en het Singelpark versterken elkaar.

8. Het Singelpark kent twee gezichten.

1. *Het is een aaneengesloten park, van gevel tot gevel*

Malieblad: het park springt over het water heen

2. Eén Singelpark, met verschillende verschijningsvormen

Het is één continue park, maar de verschijningsvorm is overal anders. Noorden: vaak smalle, lastige verbindingen. Inzetten op maximale vergroening, en continue materialisering

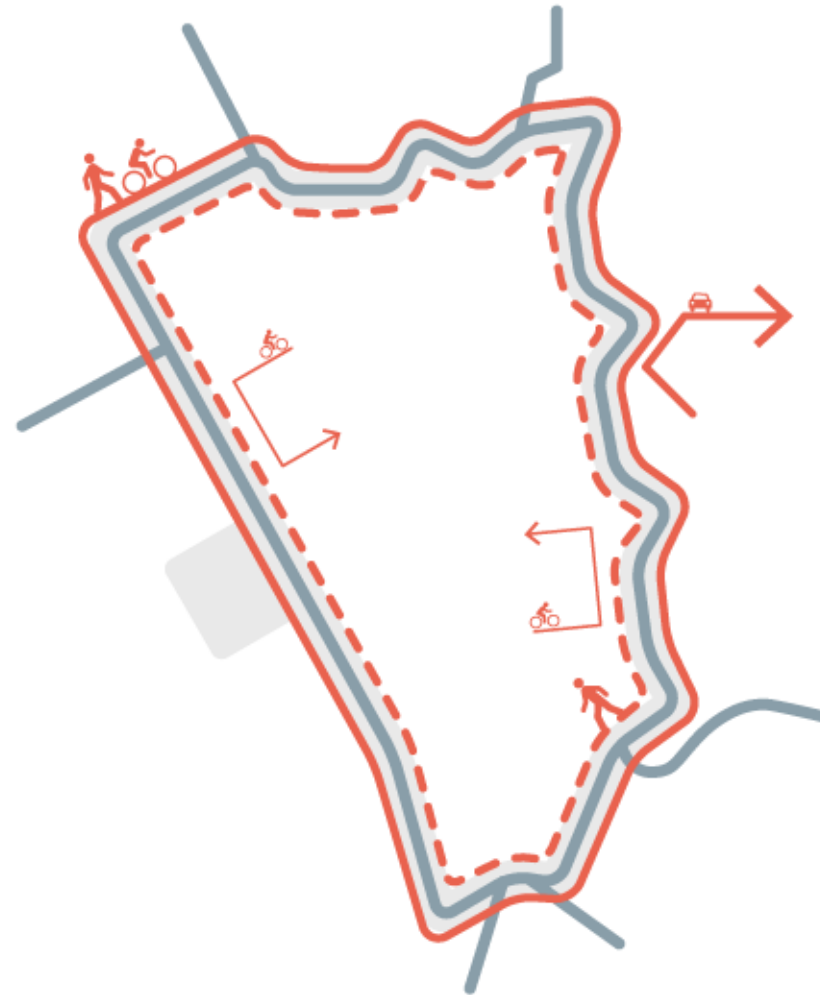

3. Functies in bestaande bebouwing en park versterken elkaar

Veel markante bebouwing grenzend aan het noordelijke Singelpark die beter verbonden kan worden. Wolvenplein wordt herontwikkeld, maar er liggen meer kansen

4. Continue routes aan weerszijden voor de Singel voor de voetganger, fiets en auto maatwerk

Fiets mag rondom doorfietsen, maar heeft aan binnenzijde zoveel mogelijk alleen een bestemming in het park, mits er goede alternatieve fietsroutes aanwezig zijn

5. Singelpark is een groene draaischijf van de stad

Groene scheggen, groenblauwe linten, de routes naar het landschap: ze beginnen bij het Singelpark. Huidige aansluitingen nog ondermaats, zoals hier bij de Kromme Rijn

6. Beleving van het water staat centraal

Het water kan veel beter beleefd worden, vanuit de boot, vanaf de oever, en vanaf de bruggen. Boven: referentie Singelpark Leiden, onder plekken bij de noordelijke singel waar het toevoegen van groen en/of verblijfsmogelijkheden grote waarde kan toevoegen

7. Singelpark is een levendig en divers stadspark, voor verschillende gebruikersgroepen

Het park is voor iedereen, inzetten op een zo divers mogelijk gebruik op verschillende tijden in de dag/week/seizoenen

8. Het Singelpark is een aaneengesloten arboretum met hoge biodiversiteitswaarde

Het zuidelijke Singelpark kent een bijzondere collectie bomen. Dit principe zetten we door in het noorden om de samenhang in het park te vergroten. De ecologische waarde en de kwaliteit van de verbindingen moet zowel onder als boven water omhoog.

Wolvenpleingevangenis (uitwerking Karres en Brands)

**Identiteit/sfeer voorterrein irt Zuidelijke Singelpark: aansluiten op vormgeving Zocher (maar geen kopie)
Materialisering/fietsparkeren/routes/verblijfskwaliteit/relatie Wolvenstraat**

Wolvenstraat: buiten de scope bouwenvelop, wensen wel agenderen vanuit visie Singel

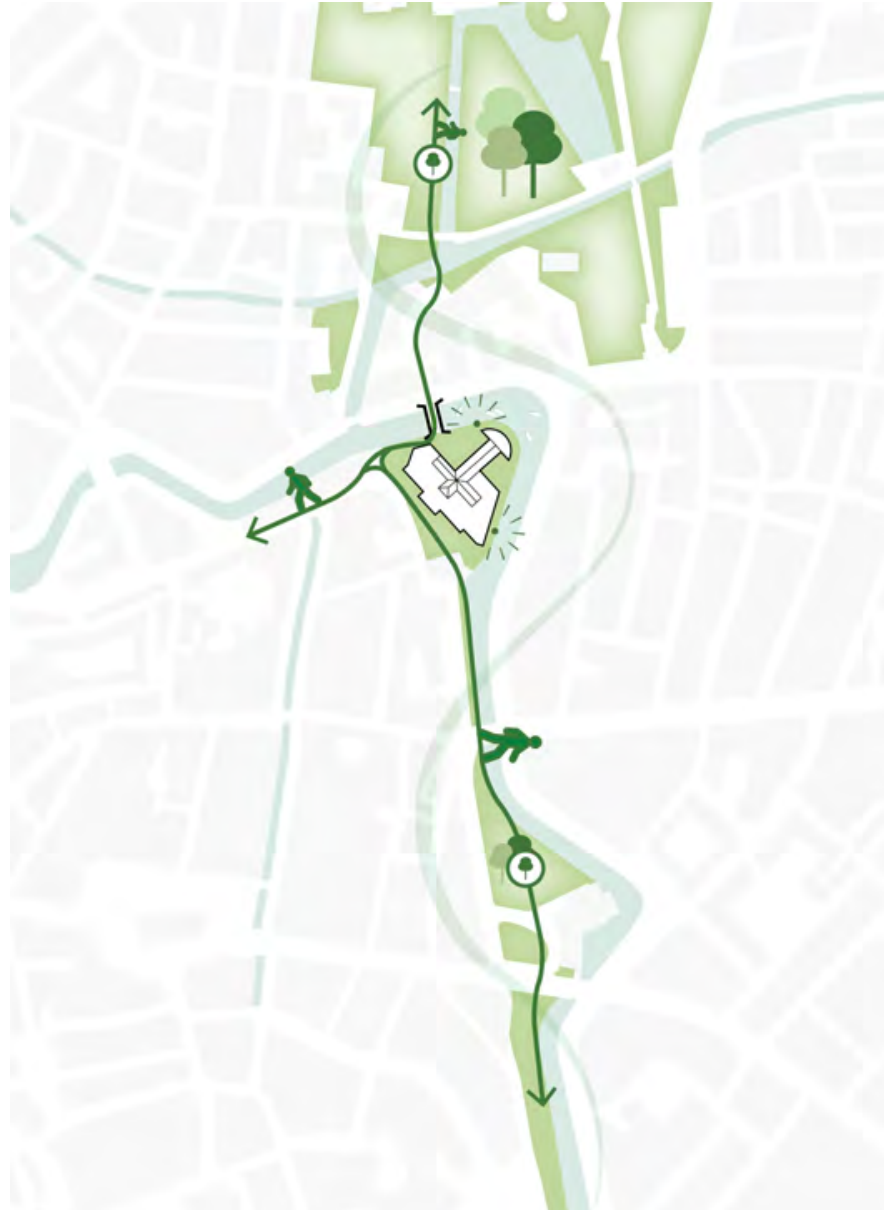

**Routes - beleving en routes langs water is kernkwaliteit Singel
Wolvenstraat als onderdeel Singelroute, voetganger op 1. Route buiten gevangenis om zo volwaardig mogelijk
als waardevolle recreatieve route met hoge ecologische waarde**

RONDJE BUITENOM

**De brug: essentieel onderdeel voor kwaliteit Wolvenplein, schakel Singel - Griftpark.
Logische ontsluiting tussen P-garage en gevangenis**

2e voetgangersbrug over de Singel (1e Martinusbrug of 'yuppenbrug')

BRUGGEN

1. Wittevrouwenbrug

2. Lucasbrug

3. Herenbrug

4. Maliebrug

5. Abstederbrug

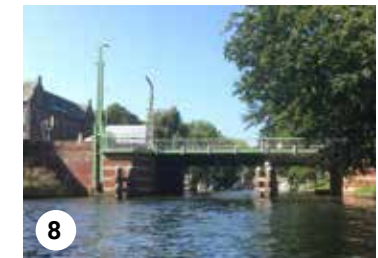
6. Tolsteenbrug

7. St.-Martinusbrug

8. Bartholomeibrug

9. Marga Klompébrug

10. Vredenburgviaduct

11. Vredenburgknoop

12. Paardenveldbrug

13. Monicabrug

14. Weerdbrug

15. Van Asch van Wijcksbrug

16. Noorderbrug

17. Nieuwe brug

Brug: complex vraagstuk, alle varianten liggen nog op tafel

- Logistiek water (woonboten, vaarbreedte/hoogte)
- Groot hoogteverschil te overbruggen
- Toegankelijkheid
- Erfgoed (gehele Singel is een monument)
- Fiets/voetganger
- etc

